

Til kamp mod 'fakterne'

– om oprigtighed og sikker chat på Arto

AF MALENE CHARLOTTE LARSEN, CAND.MAG.,
PH.D.-STUDERENDE, INSTITUT FOR KOMMUNI-
KATION, AALBORG UNIVERSITET
E-mail: malenel@hum.aau.dk

Det handler om at være sig selv. Måske en lidt smart og mere iscenesat udgave af sig selv – men trods alt sig selv. Oprigtighed er vigtigt for langt de fleste børn og unge, som bruger internetmødestedet www.arto.dk. De hader, hvis en bruger udgiver sig for at være en anden eller opretter en falsk profil. På Arto hedder sådanne brugere 'fakere', og dem går de oprigtige og ærlige brugere gerne til kamp mod.

For mange voksne kan hjemmesiden Arto.dk med dens ca. en halv million brugere og mange forskellige funktioner og kommunikationsmuligheder virke som et uoverskueligt sted. Mange tror, at børn og unge primært logger på siden for at chatte med fremmede, men det er langt fra tilfældet. Ofte ved brugerne godt, hvem de kommunikerer med. Det er nemlig bare Mikkel fra klassen, Cecilie fra fritidsklubben, den bedste ven, veninde eller måske kæresten. Og det, brugerne oftest skriver til hinanden, er ganske uinteressant – i hvert fald ud fra et voksent perspektiv. Det er små hilser eller korte beskeder om, hvad man laver, hvad man betyder for hinanden, hvor smuk, lækker eller fantastisk man er osv. De to hyppigste be-

skeder, man ser i de unge brugeres gæstebøger, er »Hej, hvad laver du?« eller »Kiggede lige forbi«. På den måde bruger børn og unge primært deres profiler på Arto til at holde kontakten ved lige og pleje de venskaber, de har i forvejen.

Selvom de eksisterende venner er det primære for mange af brugerne, anvender de også Arto for at møde nye venner eller kommunikere med brugere, de ikke kender. Og det er her, oprigtighed for alvor betyder noget. For brugerne vil gerne være sikre på, at personen på den anden side af skærmen også er den, som vedkommende udgiver sig for at være. Der er ikke noget værre end at have chattet med en person, som man bagefter finder ud af, var en helt anden, end den man troede.

MALENE CHARLOTTE LARSEN

Malene arbejder på Aalborg Universitet som Ph.d.-studerende, hvor hun forsker i unges brug af mødesteder på Internettet. I 2005 skrev hun specialet 'Ungdom, venskab og identitet' om unges brug af Arto. Hun tager ofte ud på skoler og til forældremøde og holder foredrag om unges brug af Arto. Læs mere om Malenes undersøgelse og download hedes speciale på: <http://malenel.wordpress.com/arto-info>.

Hjemmeside på Aalborg Universitet:
http://www.ell.aau.dk/Malene_Charlotte_Larsen.281.o.html

Nogle fakere bruger deres profil til decideret at mobbe eller genere andre, at sende ubehagelige beskeder eller seksuelle opfordringer. I værste fald kan en pædofil gemme sig bag en falsk profil i form af eksempelvis en 15-årig dreng.

FALSKE PROFILER

En faker er en bruger, som har oprettet en falsk profil. Det kan være med

et falsk billede, et falsk navn, en falsk alder eller med en komplet falsk identitet. Der kan være forskellige grunde til, at nogen opretter en falsk profil. Ofte er det blot for sjov; for at se, hvad man kan få andre til at tro på, som dengang tidligere undervisningsminister Margrethe Vestager fra Det Radikale Venstre pludselig havde en profil på Arto. Andre gange kan en bruger have til formål

GODE RÅD TIL VOKSNE

- Gå ind på hjemmesiden. Sæt jer ind i, hvad Arto er.
- Klik fordomsfrit rundt blandt profilerne og siderne.
- Snak med børnene om deres kommunikation på hjemmesiden.
- Få en dialog i gang om »Arto-opførsel« og opførsel på nettet.
- Spørg om I må se de unges profiler – måske siger de ja!
- Ellers kig på andre brugeres profiler.
- Husk omgangstonen er en anden end hos jer.
- Oplys hellere børnene om, hvordan de opfører sig på nettet frem for at forbyde dem adgang.

Til kamp mod 'fakerne'

ge de fejl og mangler, der måtte være ved fakerens profil. Eksempelvis nævner de adressen på den hjemmeside, hvor fakerens profilbillede oprindeligt stammer fra, påpeger en uoverensstemmelse mellem fakerens fødselsår og den påståede alder, fremhæver stavfejl, useriøse udsagn eller andre mistænkelige aspekter, som kunne afsløre brugeren som faker. Disse irettesættelser eller afsløringer gør, at fakeren

har svært ved fortsat at fremstå troværdig, og profilen vil derfor ikke overleve længe.

På den måde er kernebrugerne selv med til at holde orden på hjemmesiden og rydde op i de mest åbenlyse tilfælde af falske profiler. Ved at påpege fejl eller fusk ved fakerne, sender de ligeledes et signal til de andre brugere om, at her er der en bruger, som ikke har rent mel i posen. Således er der skabt en kultur blandt

kernebrugerne om, at falske profiler ikke er ok.

SPOT EN FAKER

Men hvad gør de unge Arto-brugere så i de tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at se, om en anden brugers profil er ægte? I de tilfælde, hvor fakeren har brugt timer på at få profilen til at se så ægte ud som muligt? Eller måske direkte har kopieret en anden brugers profil? Selvom det kan være svært at

gennemskue og genkende de falske profiler, som er godt gennemarbejdet, er der alligevel nogle ting, man som bruger kan gøre for at tjekke oprigtigheden på den, man kommunikerer med. Når man indleder en samtale med en ny person, kan man først og fremmest se, om brugeren har IRL-garanti. Denne garanti indeholder CPR-garanti, hvor brugeren har indsendt sit CPR-nummer til kontrol, billedgaranti, hvor bruge-

GODE RÅD TIL BØRN OG UNGE

- Vær dig selv. Opret ikke falske profiler. Brug et billede af dig selv.
- Lad være med at vælge et for udfordrende billede. Så tror andre måske, at du er faker.
- Tøv ikke med at anmeld en faker, hvis du har begrundet mistanke om, at vedkommendes profil er falsk.
- Svin ikke andre til. Mob eller tru ikke andre. Heller ikke for sjov.
- Sørg for ikke at få minus-points.
- Sørg for at være søde ved andre, giv positive kommentarer – så får du måske selv positive kommentarer igen.
- Skriv kun noget, du også ville kunne sige ansigt til ansigt. Modtageren kan ikke se et glimt i øjet.
- Husk smileys.
- Tænk over, hvordan du selv ville modtage beskeden, inden du sender den.
- Anmeld og bloker brugere, der generer dig.
- Lad være med at svare tilbage på ubehagelige beskeder, mobning eller trusler. Slet beskeden og anmeld brugeren.
- Giv ikke din MSN ud til brugere, der har en anden dagsorden end dig selv. Bloker eller slet dem, hvis de opfører sig modsat forventning, når I kommer over på MSN.
- Tjek dem, du skriver med: Hvor længe har de været på Arto, hvilke venner har de, hvor er vennerne fra, hvor mange billeder har de, har de IRL-garanti osv.?
- Lyt til dine egne grænser. »Vil jeg være med til det her?«
- Brug ikke dit navn eller brugernavn som kodeord.
- Lad være med at give dit kodeord ud.
- Lad være med at mødes alene med »fremmede« fra Arto.
- Husk, at Arto er offentlig tilgængelig. Alle kan se dine billeder og beskeder. Også i fremtiden.
- Tænk over, hvad folk skal finde om dig på nettet, hvis de søger på dit navn om 10 år.
- Svin ikke dine lærere til. De kan også blive kede af det!
- En trussel er en trussel – også på nettet. Straffeloven er også gældende på nettet. Husk, at Arto logger kommunikationen, og at de kan udlevere det til politiet. Skriv derfor ikke en trussel for sjov.
- Læs sikkerhedssiden og retningslinierne på Arto, så du ved, hvordan du undgår minuspoints, spærring eller sletning af din profil.

ren har taget et billede af sig selv sammen med en seddel hvorpå vedkommendes brugernavn står, og vennegaranti, hvor mindst tre venner fra ens fysiske omgangskreds har sagt godt for, at man også er den, som man udgiver sig for. Hvis en bruger har disse garantier på sin profil, er der en større chance for, at vedkommende også er oprigtig. Manglende IRL-garanti er dog ikke ensbetydende med, at der er tale om en faker, da det er en frivillig ordning.

Dog skal man huske på, at der aldrig er nogen garanti. I sidste ende er det børn og unges egen sunde fornuft, som skal råde, når de kommunikerer på internettet.

Hvis brugeren ikke har IRL-garanti, kan man kigge efter andre ting. Eksempelvis hvor længe, brugeren har haft

sin profil, eller hvor mange profilpoint, han eller hun har. Jo længere profilen har eksisteret, og jo flere points, brugeren har optjent, desto større er chancen for, at profilen bliver brugt seriøst, og at brugeren er ægte. Man kan også tjekke de billeder, som er placeret på brugerens profil: Har brugeren overhovedet et profilbillede? Er der mere end et billede? Ser billederne i galleriet ud til at være taget hjemme på værelset, eller kunne de være hentet fra internettet? Er billederne taget samme sted, med samme baggrunde, motiver eller mennesker? Ydermere er det en god idé at kigge brugerens venneliste igennem: Ser vennernes profiler ægte ud? Kommer vennerne fra samme nærområde som brugeren selv, og kommunike-

SOCIAL NETWORKING

Arto falder ind under kategorien 'Social networking', som i disse år vinder frem især blandt de unge på internettet. Et social networking site er et sted på internettet, hvor man kan oprette sig som bruger med sin egen profil. Brugere har her mulighed for at koble sig på kontaktlister til hinanden og dermed skabe et socialt netværk. Brugere kan skrive til hinanden, lægge billeder op, kommentere hinandens billeder og meget andet.

I USA er MySpace (www.myspace.com), som har eksisteret siden 2003, det største social networking site med over 100 millioner brugere fra hele verden.

rer brugeren med dem fra vennelisten? Også profiltæksten eller gæstebogen kan afsløre lidt om den bruger, man skriver med. Skriver brugeren noget om sig selv på profiltæksten, hvilke beskeder er sendt til brugeren, og hvilke har vedkommende selv sendt? Deltager brugeren aktivt på hjemmesiden; i klub-

ber, debatter, blogs osv.?

Samlet set kan svarene på disse spørgsmål give en indikation af, om der er tale om en oprigtig bruger. Dog skal man huske på, at der aldrig er nogen garanti. I sidste ende er det børn og unges egen sunde fornuft, som skal råde, når de kommunikerer på internettet.

Steen & Stoffer - Hvor er fantasien ?

DER ER IKKE ET GRAM FANTASI I NOGET AF DET. LAD OS NOGET GYLDIGT.

Til kamp mod 'fakerne'

EN ÆGTE ARTO- BRUGER – HVORDAN BLIVER MAN DET?

Heldigvis er langt størstedelen af børn og unge fornuftige nok, når de bevæger sig rundt på internettet. Vigtigst af alt ved de godt, at man ikke skal mødes med fremmede,

som man har chattet med. Og hvordan man opfører sig som en »ægte« Arto-bruger, er brugerne af hjemmesiden nok også de bedste til at svare på. De ved som regel godt, hvordan man skal opføre sig, og hvilke regler og retningslinier der gælder.

Det betyder ikke, at de ikke en gang imellem kommer til at træde ved siden af; kommer til at sende en besked, de ikke skulle have sendt, uploade et billede, de ikke skulle have uploadet eller lignende. Spørgsmålet om, hvad det vil sige at være »en ægte

Arto-bruger«, kunne være et godt diskussions-emne i klassen eller i hjemmet. Så længe diskussionen bliver holdt på de unges egne præmisser og uden løftede pegefingre, har de ganske givet meget at byde på. ■